

Het webinar begint over 60 seconden

#wvgrip

#Woovember

Het webinar begint over 30 seconden

#wvgrip

#Woovember

Het webinar begint over 10 seconden

#wvgrip

#Woovember

Juridische handreiking ‘Woo in de gemeentelijke praktijk’

12 november 2025

Twaalfde week van Grip op Informatie

Het programma in vogelvlucht

Het programma in vogelvlucht

"Altijd fijn om aan te kunnen sluiten bij de webinars van Grip op informatie."

Donderdag 6 november 2025

- 09.00 - 10.00 Webinar Verantwoordelijkheid tonen, data schonen! ●●●●
- 11.00 - 12.00 Webinar betekenisvolle actieve openbaarmaking, hoe doe je dat? ●●●
- 14.00 - 15.00 Webinar openbaarheid in Den Haag: van strategie tot concrete uitvoering ●●●●●
- 10.00 - 15.00 Bijeenkomst Internationale dag van de digitale duurzaamheid ●

Maandag 10 november 2025

- 09.30 - 17.00 Congres 'De inwoner centraal: aan de slag voor een open overheid' ●●●

Dinsdag 11 november 2025

- 09.00 - 10.00 Workshop Tips voor Teams ●●●●●●●●
- 11.00 - 12.00 Webinar Green IT: Praktische tips voor het verkleinen van uw digitale voetafdruk ●●
- 13.00 - 14.00 Webinar VNG Visie op informatiehuishouding ●●●●●●●●

Woensdag 12 november 2025

- 09.00 - 11.00 Webinar Juridische handreiking 'Woo in de gemeentelijke praktijk' ●
- 13.00 - 14.00 Teamsmeeting Kick-off koplopers aanleverloket ●●●
- 15.00 - 16.30 Webinar M365 inrichting gemeente Zaanstad ●●

Donderdag 13 november 2025

- 10.00 - 11.30 Digitale sessie projectleiders Woo ●
- 13.00 - 14.00 Webinar informatiebehoefte van burgers en journalisten ●●●
- 15.00 - 16.00 Webinar De digitale werkplek bij de Stad Antwerpen ●●●●●●●●

Extra webinar

Woensdag 10 december 2025

- 14.00 - 15.00 Webinar Ervaringen van Woo-ambassadeurs ●●●

"Goede tips voor de praktijk, geeft stof tot nadenken."

Save the date 13e week van
Grip op informatie

9 tot en met 16 april 2026

Doelgroepen

● Leverancier

● Jurist

● DIM / DIV /
Informatiespecialist

● Woo specialist
(projectleider of
contactpersoon)

● Bestuurder / FG /
CISO / wethouder

● ICT-manager

● Informatiebeheerder /
Archivaris

Nina Bontje

PELS RIJCKEN

Handreiking Woo in de gemeentelijke praktijk

Week van Grip op Informatie

12 november 2025

De Wet open overheid in de gemeentelijke praktijk

Handreiking

Hoofdstukken van de Woo én de Handreiking

1. Recht op toegang
2. Algemene bepalingen
3. Actieve openbaarmaking
4. Passieve openbaarmaking
5. Uitzonderingen
6. Digitale informatiehuishouding
7. Het adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding
8. Overige bepalingen

→ Stroomschema's voor de behandeling van verzoeken en voor de actieve openbaarmaking van informatie

1. Recht op toegang

Artikel 1.1 Recht op toegang

- Verankering recht op toegang in Nederlandse wetgeving
- Kan alleen door de Woo zelf worden beperkt

Artikel 8.8 Verhouding met andere wetten

Woo wel of niet van toepassing? Raadpleeg bijlage behorende bij wet

2. Algemene bepalingen

- **Artikel 2.1:** definities van o.a.:
 - 'document': "(...) schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak (...)"
 - 'publieke informatie': "informatie neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid".
- **Artikel 2.3:** reikwijdte van de Woo
- **Artikel 2.4:** zorgplicht en (de wijze van) openbaarmaking
- **Artikel 2.5:** belang van openbaarheid

3. Actieve openbaarmaking

Doel Woo

Bestuursorganen moeten meer informatie uit **eigen beweging** openbaar en toegankelijk maken

Inspanningsverplichting tot actieve openbaarmaking (artikel 3.1)

Bepaalde documenten binnen een voorgeschreven termijn uit eigen beweging openbaar maken (artikel 3.3 en 3.3a)

Verplicht openbare informatie

(artikel 3.3 lid 1)

(Ontwerpen van) wetten, avv's en overige BAS; informatie over organisatie, werkwijze en bereikbaarheid

Verplichte openbaarmaking van documenten zelf, niet informatie over de totstandkoming, zoals concepten en interne correspondentie over die concepten

3. Actieve openbaarmaking

Verplicht openbare informatie, tenzij art. 5.1 en 5.2 zich daartegen verzetten (art. 3.3 lid 2)

Aanbevelingen

Houd er bij opstellen rekening mee dat documenten openbaar worden

Richt procedure in om te voldoen aan artikel 5.1 of 5.2 (o.a. persoonsgegevens anonimiseren)

Optioneel: werken met overzichten (artikel 3.3a)

In overzicht wezenlijke elementen veel voorkomende beschikkingen presenteren

'Kan'-bepaling

4. Passieve openbaarmaking

- "Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek." (art. 4.1 lid 1)
- Ongeacht belang verzoeker (art. 4.1 lid 3)
- Aangelegenheid of document noemen (art. 4.1 lid 4)

4. Passieve openbaarmaking

Preciseren
(art. 4.1 lid 5 Woo)

Binnen twee weken;
'meewerkplicht' lid 6

Overleg over prioritering
(art. 4.2a Woo)

Binnen vier weken

Beslistermijn
(art. 4.4 lid 1 en 2 Woo)

Vier weken
Gemotiveerd verdagen

En ook:

- Opschorting beslistermijn en uitgestelde verstrekking bij derde-belanghebbenden (art. 4.4 lid 3 t/m 6 Woo)
- Geen dwangsom bij niet tijdig beslissen (art. 8.2 Woo)
- Rechter kan bij beroepen niet tijdig afwijkende termijnen en kostenvergoedingen vaststellen (art. 8.4 Woo)

4. Passieve openbaarmaking

Het bestuursorgaan moet zorgen en aantonen dat alle onder de reikwijdte van het verzoek en onder het bestuursorgaan berustende documenten in de besluitvorming zijn betrokken (zie bijvoorbeeld ABRvS 26 maart 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1296).

Als het bestuursorgaan aan de verplichting heeft voldaan, is het aan verzoeker om aannemelijk te maken dat documenten er toch wel zijn (zie bijvoorbeeld ABRvS 3 september 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4209 en ABRvS 20 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4776)

NB:

- Doorverwijzen als informatie (deels) bij ander bestuursorgaan berust (art. 4.2 lid 1)
- Behoort informatie bij bestuursorgaan te berusten? Zo mogelijk vorderen bij derden (art. 4.2 lid 2), en zo nodig met dwangsom (art. 8.5) (zie bijvoorbeeld ABRvS 2 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3959).

4. Passieve openbaarmaking

Antimisbruikbepaling in artikel 4.6 Woo

Mogelijkheid voor bestuursorgaan om te besluiten verzoek niet te behandelen, indien:

- verzoeker kennelijk **een ander doel heeft** dan het verkrijgen van publieke informatie; of
- het verzoek evident **geen bestuurlijke aangelegenheid** betreft.

Zwaarwichtige gronden (!)

O.a. als rechten of bevoegdheden zodanig evident zijn aangewend zonder redelijk doel of voor een ander doel dan waartoe zij zijn gegeven, dat het aanwenden van die rechten of bevoegdheden blijkt geeft van **kwade trouw** (zie o.a. ABRvS 8 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1587).

In de praktijk:

- Financieel gedreven misbruik
- Frustreren van een bestuursorgaan
- Obsessief streven naar openbaarmaking

4. Passieve openbaarmaking

- Bijv. bij patroon van misbruik in procedeedrag en "systematisch op belediging, intimidatie en bedreiging gerichte uitlatingen" over twintig jaar in honderden zaken, veelal over informatieverzoeken (ABRvS 23 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3447).

Zie ook Vزر. ABRvS 16 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1667: niet-ontvankelijkheid wegens strijd met het beginsel van behoorlijke procesvoering.

- Waarschuwing van de bestuursrechter: (mogelijke) veroordeling tot vergoeding van de kosten die een bestuursorgaan in de procedure heeft gemaakt (ABRvS 12 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:467).

5. Uitzonderingen

Art. 5.1 lid 1 Woo bevat de absolute uitzonderingen. Het openbaar maken van informatie blijft achterwege als een van deze gronden aan de orde is.

Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. **de eenheid van de Kroon** in gevaar zou kunnen brengen;
- b. **de veiligheid van de Staat** zou kunnen schaden;
- c. **bedrijfs- en fabricagegegevens** betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld;
- d. **persoonsgegevens** betreft als bedoeld in **paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming**, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze gegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
- e. **nummers betreft ter identificatie van personen** die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking **kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt**.

5. Uitzonderingen

Vertrouwelijk meegedeelde bedrijfs- en fabricagegegevens (art. 5.1 lid 1 sub c Woo)

- Om van bedrijfs- en fabricagegegevens te kunnen spreken is nodig dat betrokken onderneming of organisatie zich op een concurrerende markt bevindt (ABRvS 10 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1513).
- Actualiteit gegevens is van belang (ABRvS 2 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2982).

5. Uitzonderingen

Art. 5.1 lid 2 Woo bevat de relatieve uitzonderingen. Het openbaar maken van informatie blijft achterwege als een van deze gronden aan de orde is en het door de uitzondering te beschermen belang zwaarder weegt dan het belang bij openbaarmaking.

Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de **betrekkingen van Nederland** met andere landen en staten en met internationale organisaties;
- b. de **economische of financiële belangen van de Staat**, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
- c. de opsporing en vervolging van **strafbare feiten**;
- d. de **inspectie, controle en toezicht** door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de **persoonlijke levenssfeer**;

(1/2)

5. Uitzonderingen

Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde **concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens**;
- g. de bescherming van **het milieu** waarop deze informatie betrekking heeft;
- h. de **beveiliging van personen en bedrijven** en het voorkomen van sabotage;
- i. het **goed functioneren van de Staat**, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.

(2/2)

5. Uitzonderingen

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 5.1 lid 2 sub e Woo)

- Niet openbaar: adviezen met vertrouwelijk verstrekte informatie van toeslagenouders door in elk geval nabije kring tot hen te herleiden: dus niet openbaar, ongeacht wat over hen op andere wijze al openbaar is of kan worden (ABRvS 24 september 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4525).
- Wel openbaar: adresgegevens van verkamerde woningen die in vergelijkbare vorm in andere openbare bronnen waren terug te vinden en waarbij gold dat de vergunningen voor verkamering met adressen worden gepubliceerd (ABRvS 5 februari 2025, ECLI:NL:RVS:2025:440).
- Het enkele feit dat advocaten optreden als procesvertegenwoordiger maakt niet dat namen van advocaten in (alle) voorkomende stukken openbaar gemaakt moeten worden (ABRvS 10 september 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4322).
- Geen beroep op de e-grond voor namen van deelnemers en afwezigen bij een besloten presidiumvergadering (ABRvS 25 juni 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2856).

5. Uitzonderingen

Het goed functioneren van de overheid (art. 5.1 lid 2 sub i Woo)

- Relevant in geval van (onderzoek naar) integriteitsschendingen, i-grond kan niet zonder meer worden ingeroepen om 'alles' geheim te houden, zeker niet als het onderzoek (bijna) is afgerond, tenzij sprake is van gespreksverslagen en samenvattingen daarvan, dan kan de i-grond wel zonder meer worden ingeroepen (ABRvS 3 juli 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2699).
- Gespreksverslagen van de fractievoorzitters van de gemeenteraad met de wethouders, de burgemeester, gemeentesecretaris en de CvK ('klankbordgroep') over politiek-bestuurlijke conflicten niet openbaar (ABRvS 5 maart 2025, ECLI:NL:RVS:2025:893).
- Bij overleg met derden moet belang van vertrouwelijkheid daadwerkelijk aan de orde zijn (ABRvS 2 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2988).

5. Uitzonderingen

Art. 5.1 lid 5 Woo bevat de uitzondering voor het voorkomen van onevenredige benadeling.

In **uitzonderlijke gevallen** kan openbaarmaking van andere informatie dan milieu-informatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking **onevenredige benadeling** toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie **niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden**.

5. Uitzonderingen

Uit art. 5.2 lid 1 Woo volgt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan ambtelijke adviezen, visies, standpunten en overwegingen ten behoeve van intern beraad, niet zijnde feiten, prognoses, beleidsalternatieven, de gevolgen van een bepaald beleidsalternatief of andere onderdelen met een overwegend objectief karakter (zie bijvoorbeeld ABRvS 4 november 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2610).

Lid 2: Het bestuursorgaan kan over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie verstrekken in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt (zie bijvoorbeeld ABRvS 10 april 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1497).

Lid 3: Onverminderd het eerste en tweede lid wordt uit documenten opgesteld ten behoeve van formele bestuurlijke besluitvorming door (...) het college van burgemeester en wethouders, een burgemeester, een wethouder, (...) informatie verstrekt over persoonlijke beleidsopvattingen in niet tot personen herleidbare vorm, tenzij het kunnen voeren van intern beraad onevenredig wordt geschaad (ABRvS 8 oktober 2025, ECLI:NL:RVS:2025:4814).

Lid 4: Belangenafweging bij milieu-informatie.

5. Uitzonderingen

*"Bij een verzoek om informatie **die ouder is dan vijf jaar** motiveert het bestuursorgaan bij een weigering van die informatie waarom de in artikel 5.1, tweede of vijfde lid, of artikel 5.2 bedoelde belangen ondanks het tijdsverloop zwaarder wegen dan het algemeen belang van openbaarheid."*

- **Verzwaarde motiveringsplicht** t.a.v. relatieve uitzonderingsgronden en de uitzondering voor persoonlijke beleidsopvattingen bestemd voor intern beraad.
- **Uitgangspunt:** bovengenoemde uitzonderingen na vijf jaar niet meer van toepassing, tenzij het bestuursorgaan kan motiveren dat dit in het voorliggende geval anders is.

Zie verder:

- Niet-openbare informatie rondom formatie (art. 5.4)
- Niet-openbare informatie rondom ondersteuning individuele raadsleden (art. 5.4a)

5. Uitzonderingen

De Woo kent 3 vormen van **bijzondere informatieverstrekking**.

Art. 5.5 Woo

Verstrekking van informatie die de **verzoeker** betreft

Art. 5.6 Woo

Verstrekking van niet-openbare informatie wegens **klemmende redenen**

Art. 5.7 Woo

Toegang tot niet openbare informatie ten behoeve van **onderzoek**

5. Uitzonderingen

Artikel 5.5 lid 1 Woo

- Mogelijkheid verstrekking informatie die betrekking heeft op verzoeker en is neergelegd in documenten **zonder dat informatie voor eenieder openbaar wordt**
- Verzoeker vermeldt om **welk document of welke aangelegenheid** het hem te doen is
- **Vangnetbepaling**

Verstrekking, tenzij een van de uitzonderingsgronden van art. 5.1 en 5.2 Woo daaraan in de weg staat:

- **belangenafweging** tussen belangen genoemd in art. 5.1 en 5.2 en belang van recht verzoeker op informatie (zie bijv. ABRvS 13 augustus 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3872)

Mogelijkheid om **voorwaarden** te verbinden aan de verstrekking van informatie, waarmee een van de belangen van 5.1 en 5.2 worden beschermd (lid 4; art. 8.1)

Vragen?

Bel de Woo-servicedesk van Pels Rijcken
(voor korte, telefonische vragen),
070 – 515 34 77 (alleen voor ambtenaren en bestuurders)

<https://pelsrijcken.nl/expertise/open-overheid>

PELS RIJCKEN

ALGEMEEN

T: +31 70 515 3000
F: +31 70 515 3100
E: info@pelsrijcken.nl

BEZOEKADRES

New Babylon
Bezuidenhoutseweg 57
2594 AC Den Haag

POSTADRES

Pels Rijcken
Postbus 11756
2502 AT Den Haag

Kennisbank Grip op Informatie

Kennisbank Grip op Informatie (89)

Dit is de kennisbank van het project Grip op Informatie. Lees alles over Grip op Informatie op onze speciale projectpagina.

Zoek hier in de Kennisbank Sorteren:

De Wet open overheid in de gemeentelijke praktijk

› De Wet open overheid in de gemeentelijke praktijk [🔗](#)

In de gemeentelijke praktijk leven 3 jaar na invoering van de Wet open overheid (Woo) nog veel vragen over de toepassing ervan. Deze handreiking is een hulpmiddel voor (juridisch) medewerkers die zich bezighouden met de uitvoering van de Woo. In... [Meer lezen](#)

Oktober 2025

Wegwijzer voor Woo, Wmebv en Bdto bij samenwerking

› Wegwijzer voor Woo, Wmebv en Bdto bij samenwerking [🔗](#)

De VNG heeft een wegwijzer samengesteld voor de toepassing van 3 belangrijke informatiewetten in gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het gaat om de Wet open overheid (Woo), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en het Besluit digitale toegankelijkheid overheid (Bdto). Praktische wegwijzer... [Meer lezen](#)

Augustus 2025

Handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' - werkversie

› Handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' - werkversie [🔗](#)

De handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' gaat in op het implementeren en uitvoeren van actieve openbaarmaking, de verplichte informatiecategorieën uit de Wet open overheid (Woo-art. 3.3) en de inspanningsverplichting (art. 3.1). De handreiking heeft een grondige make-over gehad... [Meer lezen](#)

Filters

Thema

- ☐ Actief openbaar maken (13)
- ☐ Basis van informatiehuishouding op orde (21)
- ☐ Digitaal samenwerken en referenties (9)
- ☐ Duurzaam toegankelijk (40)
- ☐ Informatiehuishouding op hoger niveau: volgende stappen (5)

[+ Laet alle filters zien](#)

Verplichting

- ☐ Could (30)
- ☐ Must (14)
- ☐ Should (44)

Bestandstype

- ☐ audio (1)
- ☐ pdf (5)

Kenniscommunity Informatie en Archief (KIA) / Grip op Informatie

The screenshot shows the VNG Grip op Informatie website. The header includes navigation links: VNG | Grip op Informatie, Entree, Tijdslijn, Agenda, Admin, and a Groepsbeheerder button. Below the header, the VNG logo and the title 'Grip op Informatie' are displayed. A paragraph explains the program's purpose: helping municipalities use information management to their advantage, providing opportunities in transparency, efficiency, innovation, and service delivery. A banner image shows a hand interacting with a digital interface, with the text 'Twaalfde week van Grip op Informatie' overlaid.

Team Grip op Informatie

Vragen aan het team? Neem direct contact op met een van ons of mail naar gripopinformatie@vng.nl.

Jeroen Jonkers
0614016061

Desiree Groeneveld Bloemhof
0612344885

Nieuws Woo

Podcast Grip op Informatie: Meer aandacht voor transparantie bij waterschappen, provincies, gemeenschappelijke regelingen en gemeenten!

Nieuwe 'Handreiking Woo in de gemeentelijke praktijk'

Podcast Grip op Informatie: Terug- en vooruitblik Peter de Baat en Bert Bouwmeester op hun Woo ambassadeurschap de afgelopen 3 jaar voor de VNG.

Agenda (online) bijeenkomsten GOI

okt 2023

Ma	Di	We	Do	Vr	Za	Zo
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

Digitale sessie projectleiders Woo - VNG Forum
(Nog geen lid van het forum Grip op Informatie: stuur een mail naar forum.helpdesk@vng.nl)

Kennisbank Grip op Informatie

Podcasts Grip op Informatie

Het programma Grip op informatie richt zich op twee thema's:

- Informatiehuishouding op orde en duurzame toegankelijkheid - Archiefwet
- Actief openbaar maken - Wet open overheid

Webinars 2023 vindt u hier

Webinars 2024 vindt u hier

Juridische Q&A Wet Open Overheid (Woo)

Monitoring Implementatie Woo

Vragen en tips:
gripopinformatie@vng.nl

Dank u wel voor uw aandacht!

Save the date!

9 tot en met 13 april 2026:
Dertiende week van Grip op
Informatie

